

Šiitský islám a rituál

kurz: Islám a antropologie (SAN215)

Attila Kovács – FSS MU podzimní semestr 2017

Rituály v ší'itském islámu

- "globální" rituály spojeni s celkovým kultem samotných imámů v určité svátky všeobecně platné pro celý ší'itský islám.

1.) muharramské rituály

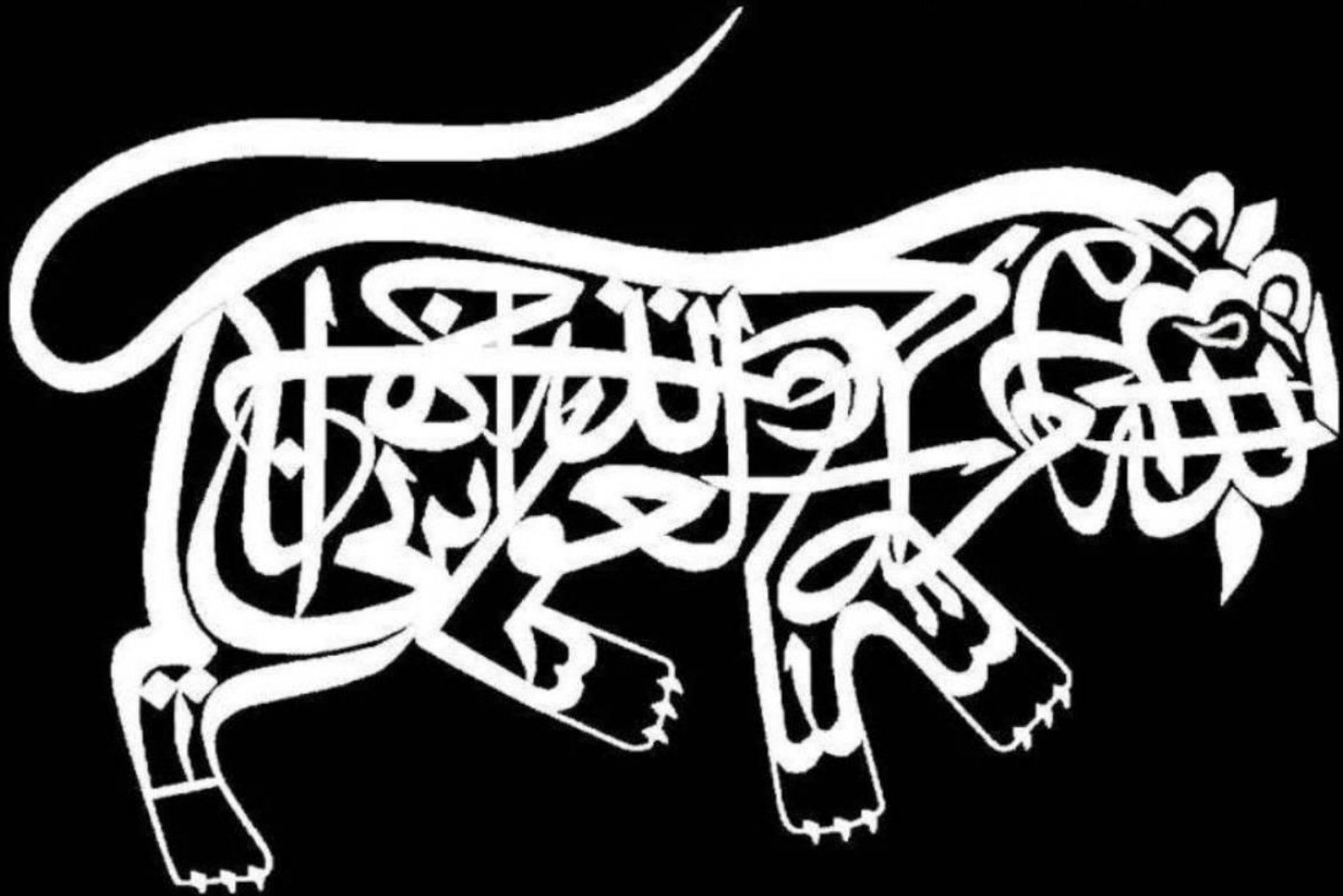
2.) rituály spojeni s hrobkami imámů a emámzāde, zejména poutě (*zijāra* nebo *safar*) především do Nadžafu a Karbalá ale i jinam např: Samarrā, Bagdād–Kāzimīja, Qom, Mašhad a pod.

- „lokální“ rituály: hrobky místních „světců“ a emámzādeh, lokální svátky, zurchāne apod.
- osobní rituály

Zdroje ší'itského islāmu

- Ší'itě = šī'at ʿAlī (strana ʿAlího), zastāncové dynastického principu Prorokové rodiny („lidě domu“ *ahl al-bajt*)
- ʿAlī ibn Abī Tālib – Muḥammadův synovec a manžel jeho dcery Fātimy
- Muḥammad podle ší'itů vybral ʿAlího za svého dědice a odevzdal mu esoterické vědění

- *Alī asad Allāh* = Lev boží

■ ĆAlīho hrobka – Nađžaf (Irāk)

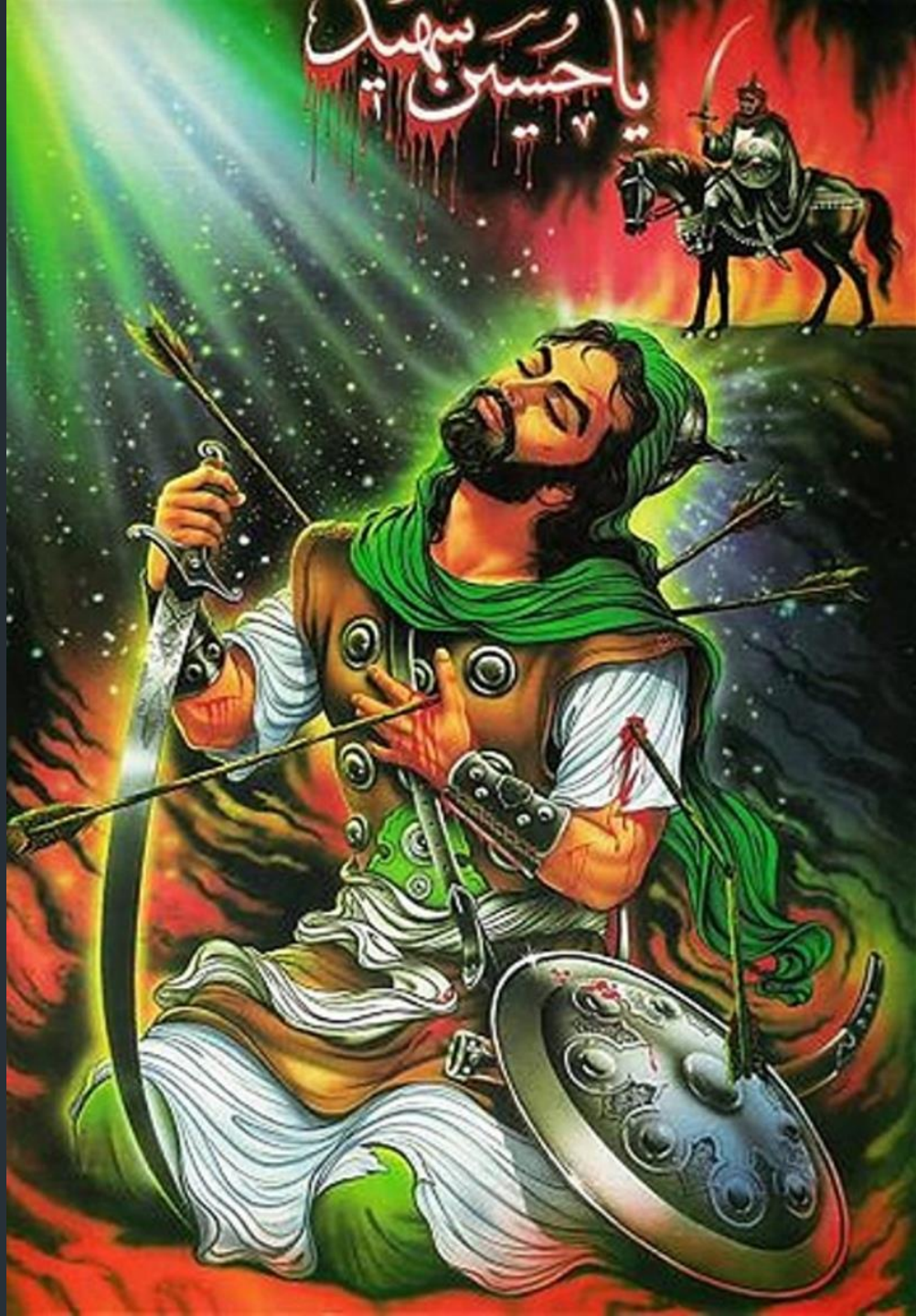

- *Imām* – neomylný nábožensko-politický vůdce

السلام علیکم یا اهل بیت النبوة

- Husajn ibn ʿAlí
- Povstání šíitů v Kúfě, Husajn vyráží do Iráku
- Karbalá'
10. muharram 61 H. /
10. října 680 n.l.
zavraždění Husajna a jeho
druhů
- Husajnova mučednická
smrt je klíčová věc pro
vytváření šíitského étosu
- ʿaššūrā (10. muharram)
- ʿarbaʿīn – 40 dnů
- taʿazíja (dramatické hry)

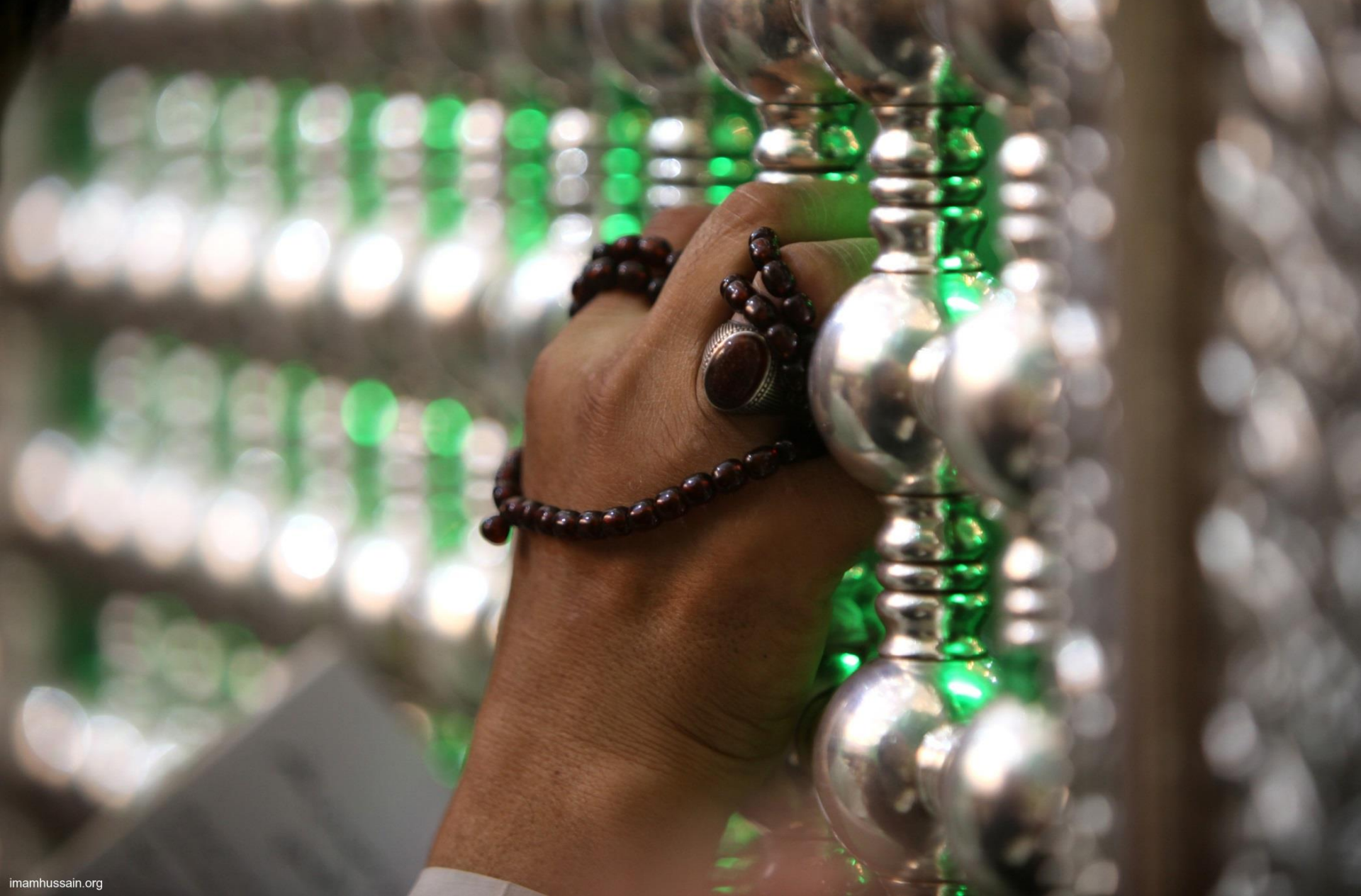

■ Husajnova hrobka – Karbalā' (Irāk), exterie

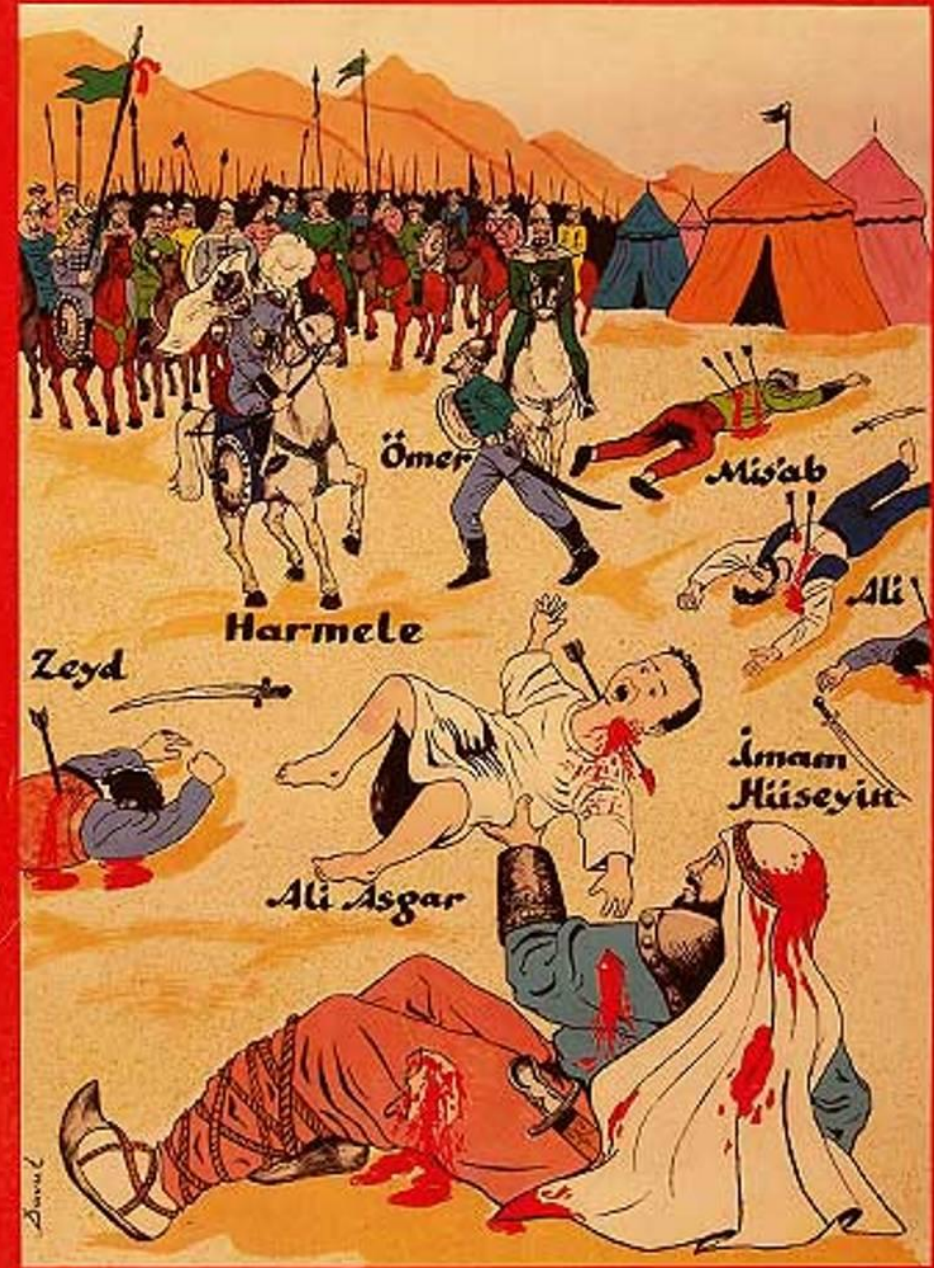
imamhussain.org

- Husajnova hrobka – Karbalā' (Irāk), interiér

imamhussain.org

- *Tasbīh* a prsten: symboly zbožnosti u hrobky imáma Husajna

KARBELA FACIASI

- Irānskā vizuālnī tradīce a *‘āšūrā*
- *Paṛdeh* – naratīvni mālbā

- *Pardeh-dāri* – recitátor při své práci

عاشق کربلاست
مازلن در راه و در تمام آ...

مقدم هیأت های محترم عزاداری را
به حسینیه حاجی یوسف کرامی مبارک باد
ان الحسین صیاح الهدی و سفینه النجاه

شهادت
عاشق عالم

ما یابوان لفضا العبا
ما یابوان لفضا العبا

ما یابوان لفضا العبا
ما یابوان لفضا العبا

ما یابوان لفضا العبا
ما یابوان لفضا العبا

سلام عليك ما تشرقها

۶۲۷
۱۶۵۲۶

بیاضای اشرف و لاد آدم است

ما ابوالحسن
حسن ملک

ابو الفضل

Muharramské rituály: připomenutí Husajnové smrti v mešitě – Irán

امام شمری

15

Muharramské rituály: připomenutí utrpení imáma Husajna – Irák

Muharramské rituály:
nach vyzdoben na
smutečným pochodu a
odložený bez výzdoby – Irán

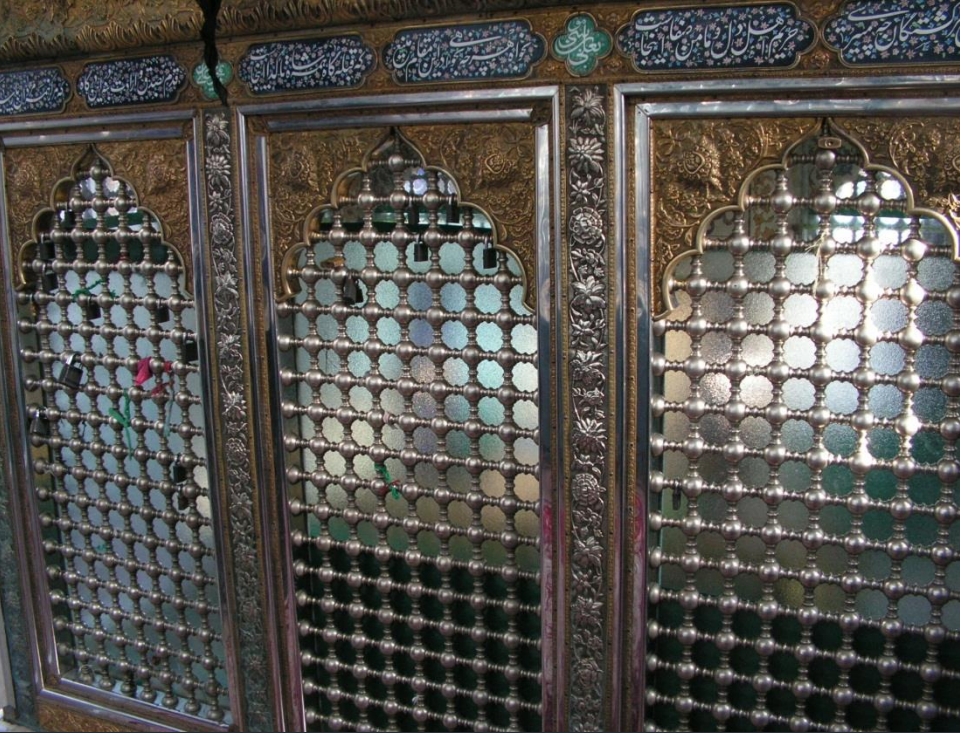

Muharramské rituály: pochod s naxlem – Irán

- Lokální rituály: zvláštní pocta „potomků imámů“ (*emāmzādeh*) i jejich hrobům

- *Zurchāne* – „gymnastické kluby“ a šířitský *éthos*

Literatura

- AGHAIE, Kamran Scot (ed.), *The Women of Karbala: Ritual Performance and Symbolic Discourses in Modern Shi'i Islam*, Austin, University of Texas Press, 2005.
- DAKAKE, Maria Massi, *The Charismatic Community: Shi'ite Identity in Early Islam*, Albany, State University of New York Press, 2007.
- TAKIM, Liyakat N., *The Heirs of the Prophet: Charisma and Religious Authority in Shi'ite Islam*, Albany, State University of New York Press, 2006.
- THURFJELL, David, *Living Shi'ism: Instances of Ritualisation among Islamist Men in Contemporary Iran*, Leiden – Boston, Brill, 2006.

Dokumentární film

- Tamrín-e āchhar /
Dress Rehearsal:
The Brave Hurr's
Ta'zieh

(49 min., 2005)

Nāser Taghvānī

DRESS REHEARSAL: THE BRAVE HURR'S TA'ZIEH

The Ancient Ritual Drama of Iran

"The only original dramatic art of the Islamic world."

—Director Nasser Taghvai

DVD
VIDEO

FACETS
VIDEO